

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา.....	29
2	ภาพทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม.....	32
3	ลักษณะของปัญหาเชิงแก้ไขปรับปรุง.....	72
4	ลักษณะของปัญหาเชิงป้องกัน.....	72
5	ลักษณะของปัญหาเชิงพัฒนา.....	73
6	ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของระบบ.....	76
7	ภาพแกนต่อเนืองของรูปแบบในการบริหาร.....	126
8	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา.....	174
9	องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา.....	301
10	กรอบต้นแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา.....	303
11	กรอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียน ระดับประถมศึกษา.....	406

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

แนวคิดของการจัดการศึกษาโดยองค์กรชุมชนมีส่วนร่วมเป็นแนวความคิดที่เป็น การจัดการศึกษาที่ต้องใช้ความร่วมมือระหว่างบ้าน-วัด-โรงเรียน หรือที่เรียกว่า “บวร” ซึ่งผลการจัดการศึกษาขององค์กรหลักทั้งสามของชุมชน สามารถตอบสนองความต้องการ ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในชุมชนนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 (2560 : 14) บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการ ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ อย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อน เข้ารับการศึกษาตามวาระหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้ สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วน ร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการใน ระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริม ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุน ให้การจัดการศึกษา ดังกล่าวมีคุณภาพและได้ มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อย ต้องมีบทบัญญัติ เกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อ ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษา รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุน ค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลน ทุนทรัพย์ ซึ่งหน้าที่ในด้านการศึกษาของรัฐนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจะลดความเหลื่อมล้ำทาง การศึกษา และทำให้โอกาสทางการศึกษาของทุกคนทัดเทียมกันอย่างแท้จริง สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 6-7, 16-17) ได้บัญญัติหลักสำคัญของการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 6 การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

และ มาตรา 9 (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญของการศึกษาที่เกี่ยวกับพัฒนาบุคคล โดยได้กำหนดไว้ว่า “การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” ซึ่งในการสร้างความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคมตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ คือ การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ พนม พงษ์ไพบูลย์ และคณะ (2556 : 109-123) กล่าวว่า การจัดการศึกษาที่ส่งเสริมความร่วมมือของชุมชน เพื่อพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนนั้น การจัดการศึกษาต้องพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ควบคู่กับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เพื่อการเป็นคนดีในสังคม เป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองได้ และมีคุณค่าควรแก่การกระทำเพื่อยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559 : 68) ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ควบคู่กับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ควรส่งเสริมการพัฒนาค่านิยมหลักให้ครบทั้ง 12 ประการ ซึ่งหน่วยงานด้านการจัดการศึกษา ได้นำแนวทางเรื่องค่านิยมหลักไปประกอบการวางกลยุทธ์และนโยบาย เพื่อการพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม ค่านิยม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ มนตรา ตฤย์เมธการ และคณะ (2560 : 1-122) กล่าวว่า การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ผู้บริหาร ครูผู้สอน หรือผู้เรียนแกนนำต้องเห็นความสำคัญ และเห็นคุณค่าของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียน และพร้อมที่จะทุ่มเทแรงกายและร่วมมือกันในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียนด้วยความเต็มใจ

ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัด จึงสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมควบคู่กับการพัฒนาทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม และการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของผู้เรียน ถือเป็นนโยบายหลักของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนามนุษย์สู่ชีวิตที่สมบูรณ์ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ตระหนักว่า ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาด้านค่านิยม ด้านสังคม และด้านการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวมและต่อเนื่อง อันเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษา ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557 : 3) ได้ประกาศคำสั่ง ที่ ศธ 04010/ว1324 ลงวันที่ 29 กันยายน

2557 เรื่องแนวปฏิบัติเกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการ สู่การปฏิบัติ โดยให้สถานศึกษาปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ให้กับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เน้นการจัดกิจกรรมในชีวิตประจำวันจนเกิดเป็นพฤติกรรมที่ยั่งยืนของผู้เรียน จึงกำหนดจุดเน้นและวิธีการเรียนรู้ อย่างเข้มข้นในแต่ละระดับชั้น ดังนี้ 1) มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม 3) กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ 4) ใฝ่หาความรู้หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม 5) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม 6) มีศีลธรรมรักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่ และแบ่งปัน 7) เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง 8) มีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ใฝ่เรียนรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ 9) มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 10) รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี 11) มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา และ 12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 (2551 : 8) ยังได้ระบุปัญหาการพัฒนาการจัดการศึกษาที่ให้ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ควบคู่กับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ควรส่งเสริมการพัฒนาค่านิยมหลักไว้ว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาดังกล่าวนี้นี้ ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงก็คือ สถานศึกษาโดยเฉพาะครูผู้สอน ซึ่งมีหน้าที่สำคัญอยู่ 2 ประการ คือ การชี้นำชีวิตที่ดีงามทำคนให้เป็นคนดี โดยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และปลูกฝังความเป็นผู้เรียน ทำให้เป็นคนใฝ่รู้แสวงหาปัญญา และนำไปใช้ในแก้ปัญหาและสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ สอดคล้องกับ ดิเรก พรสีมา (2559 : 73-75) ได้กล่าวว่า การเสริมสร้างค่านิยม 12 ประการนั้นจะมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของสถานศึกษา โดยคณะครูผู้สอนเพียงฝ่ายเดียวนั้น คงจะไม่ประสบผลสำเร็จ จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย หลาย ๆ องค์กร หลาย ๆ สถาบัน เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน สถาบันศาสนา เป็นต้น จะต้องเข้ามามีส่วนร่วม ร่วมใจ ร่วมส่งเสริม และผนึกกำลังร่วมกัน เช่นเดียวกับ วิโรจน์ สารรัตน์ (2557 : 66-68) กล่าวว่า ในเรื่องการเสริมสร้างค่านิยม 12 ประการนั้น ควรเริ่มเสริมสร้างตั้งแต่เยาว์วัย โดยการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีของครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และสังคม ให้เอื้อต่อการเสริมสร้างค่านิยม 12 ประการ และจะต้องมีการทำอย่างจริงจังเป็นระบบ และต่อเนื่องเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นการปลูกฝังให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่นเดียวกับ โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1964 : 431-438) ระบุว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์มิได้บรรลุจุดสมบูรณ์เมื่ออายุได้ 10 ปี แต่พัฒนาการยังดำเนินต่อไปอีกหลายขั้นตอน

จากอายุ 11 – 25 ปี และยังเชื่อว่า ในการจัดชั้นพัฒนาการทางจริยธรรมนั้น จะต้องใช้การให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างเดียวนั้น ซึ่งเด็กในวัยนี้เหมาะสมที่จะปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นอย่างยิ่ง ถ้าปลูกฝังเมื่อเด็กโตกว่านี้ ก็จะไม่เกิดผลตามต้องการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพัฒนาการ ทางร่างกาย และพัฒนาการทางจิตใจของเด็กซึ่งเกิดและเปลี่ยนแปลงไปเสมอ เช่นเดียวกับ รุ่งอรุณ เขียวพุ่มพวง (2557 : 9) ที่กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันความเจริญทางวัตถุก้าวหน้าพัฒนา ไปอย่างรวดเร็ว ทำให้สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงและเกิดความหย้อนยานทางคุณธรรม จริยธรรม จึงควรเร่งพัฒนาคุณธรรมค่านิยมกับเด็กตั้งแต่วัยประถมศึกษา

ซึ่งในบริบทของโรงเรียนวัดสวนแดง เป็นสถานศึกษาประถมศึกษาที่เปิดทำการเรียน การสอนผู้เรียน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงดำเนินการจัดกิจกรรม ปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนดังกล่าว ดังนี้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย ข้อ 1 รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ข้อ 3 กตัญญู ต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ และข้อ 8 มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จัก การเคารพผู้ใหญ่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย ข้อ 2 ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน ข้อ 4 ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน และข้อ 11 มีความเข้มแข็ง ทั้งร่างกายและจิตใจไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาป ตามหลักของศาสนา โดยมีผลรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (2554 : 74) ได้วิเคราะห์คุณภาพสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษายังไม่มีมาตรการ ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับ และติดตามการดำเนินการของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และจากผลการประเมิน (SWOT) ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (2560 : 18) ยังระบุจุดที่ควรพัฒนาว่า สถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดการสถานศึกษาให้มากขึ้น ควรขอความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใน การเสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาและการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษามากขึ้น และจากการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา (2560 : 25) พบว่า ผลการประเมินคุณภาพค่านิยมหลักของผู้เรียน มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม ต่ำกว่า เกณฑ์การผ่านตามที่สถานศึกษากำหนด คือ ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับดีเยี่ยม (3) ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 80 ของผู้เรียนทั้งหมด ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้สูงสุด

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาผลการประเมินค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียน วัดสวนแดง ปีการศึกษา 2560 พบว่า ผู้เรียนมีผลการประเมินไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนดไว้สูงสุด (เชิงพัฒนา) คือ ระดับดีเยี่ยม ส่วนเกณฑ์การผ่านในระดับสถานศึกษา ผู้เรียน ต้องผ่านระดับดีเยี่ยม ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของผู้เรียนทั้งหมด ซึ่งในการกำหนดเกณฑ์

การประเมินค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาชั้น โรงเรียนวัดสวนแตงได้ปฏิบัติตาม คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 683/2552 ลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2552 และคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 110/2555 ลงวันที่ 25 มกราคม 2555 ระบุว่า เกณฑ์การผ่านผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 22-24) ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด มีผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดสวนแตง ปีการศึกษา 2560 ที่ผ่านเกณฑ์ (ระดับดีเยี่ยม) และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับดีเยี่ยม

ระดับชั้น	จำนวนผู้เรียน	จำนวนผู้เรียนและร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2560 ที่ผ่านเกณฑ์ (ระดับดีเยี่ยม) และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (ระดับดีเยี่ยม)											
		ข้อ 1				ข้อ 3				ข้อ 8			
		ผ่าน		ไม่ผ่าน		ผ่าน		ไม่ผ่าน		ผ่าน		ไม่ผ่าน	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาปีที่ 1	59	59	100	-	-	39	66.10	20	33.90	37	62.71	22	37.29
ประถมศึกษาปีที่ 2	63	63	100	-	-	44	69.84	19	30.16	44	69.84	19	30.16
ประถมศึกษาปีที่ 3	90	90	100	-	-	60	66.67	30	33.33	59	65.56	31	34.44
รวม ป.1-3	212	212	100	-	-	142	66.98	70	33.02	138	65.09	74	34.91
ระดับชั้น	จำนวนผู้เรียน	ข้อ 2				ข้อ 4				ข้อ 11			
		ผ่าน		ไม่ผ่าน		ผ่าน		ไม่ผ่าน		ผ่าน		ไม่ผ่าน	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาปีที่ 4	60	41	68.33	19	31.67	43	71.67	17	28.33	42	70.00	18	30.00
ประถมศึกษาปีที่ 5	73	46	63.01	27	36.99	51	69.86	22	30.14	53	72.60	20	27.40
ประถมศึกษาปีที่ 6	91	57	62.64	34	37.36	63	69.23	28	30.77	64	70.33	27	29.67
รวม ป.4-6	224	144	64.29	80	35.71	157	70.09	67	29.91	159	70.98	65	29.02

ที่มา : รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปี 2560 โรงเรียนวัดสวนแตง (2560 : 15)

เกณฑ์การผ่านตามที่สถานศึกษากำหนด คือ ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับดีเยี่ยม (3) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของผู้เรียน

จากตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดสวนแดง ปีการศึกษา 2560 ที่ผ่านเกณฑ์ (ระดับดีเยี่ยม) พบว่า แต่ละระดับชั้นมีผลการประเมินค่านิยมหลักของผู้เรียน ต่ำกว่าเกณฑ์การผ่านตามที่สถานศึกษากำหนด คือ ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับดีเยี่ยม (3) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของผู้เรียนทั้งหมด ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้สูงสุด (เชิงพัฒนา)

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่โดยตรงในการรับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนโรงเรียนวัดสวนแดง จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนโรงเรียนวัดสวนแดง โดยการระดมความคิดเห็นกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาของโรงเรียนวัดสวนแดง เพื่อนำข้อมูลมากำหนดวิธีการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียน สอดคล้องกับ นุคซี (Nucci, 2015 : 294) ระบุว่า สถานศึกษาเป็นแหล่งอบรมสั่งสอน และเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็ก เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนโดยบทบาทของสถานศึกษาในการปลูกฝังคุณธรรมให้กับผู้เรียน และเป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559 : 68) ที่ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า ค่านิยมหลักของผู้เรียนควรส่งเสริมและพัฒนาให้กับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเช่นกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา
3. เพื่อศึกษาผลการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางการพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

การศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางการพัฒนาค่านิยมหลัก
ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 กิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. ระดมความคิดเห็นกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของ
ปัญหา และแนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา
2. ศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

การยกร่างและตรวจสอบคุณภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา
ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 กิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. สังเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และการพัฒนาค่านิยมหลัก
ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา
2. ยกร่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียน
ระดับประถมศึกษา
3. สนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วม
ของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา
4. ตรวจสอบคุณภาพร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา
ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา
5. ทดลองใช้ (Try Out) ร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา
ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

การศึกษาผลการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก
ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 กิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาผลการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก
ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มี 2 กิจกรรมย่อย ดังนี้
  - 1.1 ศึกษาผลการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียน
วัดสวนแดง

1.2 ศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน
วัดสวนแตง

2. ศึกษาผลการเผยแพร่การใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา
ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มี 2 กิจกรรมย่อย ดังนี้

2.1 ศึกษาผลการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียน
อนุบาลหนองหญ้าไซ (วัดหนองหลวง)

2.2 ศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน
อนุบาลหนองหญ้าไซ (วัดหนองหลวง)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางการพัฒนาค่านิยมหลัก ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

การศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของ
ผู้เรียนระดับประถมศึกษา เพื่อทราบสภาพปัญหา สาเหตุ และแนวทางการพัฒนาค่านิยมหลัก
ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาว่าเป็นอย่างไร คือ สอดถามจากกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
กับการศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของของปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และ
การพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 กิจกรรม คือ 1) ระดม
ความคิดเห็นกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทาง
การพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา 2) ศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติ
ที่เป็นเลิศ (Best Practice) มีรายละเอียดดังนี้

ระดมความคิดเห็นกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ ของปัญหา และแนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ระดมความคิดเห็นกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา
และแนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยมีการดำเนินการ
จาก 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา และ
2) กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกสถานศึกษา เพื่อทราบสภาพปัญหา สาเหตุ
ของปัญหา และแนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาว่า เป็นอย่างไร
มีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

2. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูหัวหน้าวิชาการ จำนวน 1 คน ครูผู้สอนหัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 คน รวมจำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกสถานศึกษา ได้แก่ ผู้นำศาสนา ในท้องถิ่น ได้แก่ เจ้าคณะตำบลสวนแตง จำนวน 1 รูป ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน ประธานคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชน ในตำบลเขตบริการของโรงเรียนวัดสวนแตง จำนวน 3 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรีตำบลสวนแตง จำนวน 1 คน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาขาว จำนวน 1 คน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนโพธิ์ทอง จำนวน 1 คน ผู้แทนสถานประกอบการในตำบลเขตบริการของโรงเรียนวัดสวนแตง จำนวน 3 คน ได้แก่ เจ้าของโรงทอตำบลสวนแตง จำนวน 1 คน เจ้าของร้านทองตำบลศาลาขาว จำนวน 1 คน และเจ้าของโรงทอตำบลดอนโพธิ์ทอง จำนวน 1 คน รวมจำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ผู้วิจัยกำหนดจำนวนผู้ร่วมระดมความคิดเห็น กลุ่มละ 9 คน ตามแนวคิดของ ออสบอน (Osborn, 1957 : 228) ที่ระบุถึงจำนวนคนที่ร่วมระดมความคิดเห็นที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ควรมีจำนวน 4-9 คน (รายชื่อผู้ร่วมระดมความคิดเห็น อยู่ในภาคผนวก ก หน้า 684)

3. ขอบเขตระยะเวลา

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สัปดาห์ที่ 1 ของเดือนมกราคม พ.ศ. 2561 กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกสถานศึกษา สัปดาห์ที่ 2 ของเดือนมกราคม พ.ศ. 2561

ศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

การศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การเลือกสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ดังนี้ 1) เป็นสถานศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาดีเด่น 2) เป็นสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ระดับประเทศ และ 3) เป็นสถานศึกษาต้นแบบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมระดับประเทศ เลือกจาก 5 ภูมิภาค จำนวน 5 สถานศึกษา ดังนี้

ภาคตะวันออก คือ โรงเรียนวัดตะปอนน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

ภาคเหนือ คือ โรงเรียนบ้านจ้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 3

ภาคกลาง คือ โรงเรียนวัดดอนโพธิ์ทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 1

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ โรงเรียนบ้านโนนศรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามุกดาหาร เขต 1

ภาคใต้ คือ โรงเรียนบ้านลำช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
มีการดำเนินการ 3 กิจกรรม คือ 1) การศึกษาเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการบริหาร
แบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา
2) การสังเกตการจัดกิจกรรมของครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียน
ระดับประถมศึกษา และ 3) การสัมภาษณ์ระดับลึกผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อทราบแนวทางการ
บริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

เมื่อได้ข้อมูลที่สำคัญมาเพื่อพิจารณานำมาเป็นองค์ประกอบของการบริหาร
แบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และองค์ประกอบของการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับ
ประถมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม
ของท้องถิ่น และการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการศึกษาเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา จากการศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

1.2 ขอบเขตแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา จากการศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จาก 5 ภูมิภาค จำนวน 5 สถานศึกษา ประกอบด้วย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รายงานการประเมินตนเองประจำปี คู่มือการบริหารจัดการสถานศึกษา คู่มือการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา แฟ้มโครงการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา รายงานโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ แผนบูรณาการการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ในปีการศึกษา 2559 และ 2560 ทุกรายการ จำนวน 116 รายการ จำแนกเป็น เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น จำนวน 52 รายการ มีรายละเอียดดังนี้ โรงเรียนวัดตะปอนน้อย 10 รายการ โรงเรียนบ้านจ้อง 9 รายการ โรงเรียนวัดดอนโพธิ์ทอง 12 รายการ โรงเรียนบ้านโนนศรี 12 รายการ และโรงเรียนบ้านลำช้าง 9 รายการ เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 64 รายการ มีรายละเอียดดังนี้ โรงเรียนวัดตะปอนน้อย 13 รายการ โรงเรียนบ้านจ้อง 10 รายการ โรงเรียนวัดดอนโพธิ์ทอง 13 รายการ โรงเรียนบ้านโนนศรี 15 รายการ และโรงเรียนบ้านลำช้าง 13 รายการ

1.3 ขอบเขตระยะเวลา

ระหว่างวันที่ 20 เดือนมกราคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 27 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2561

2. การสังเกตการจัดกิจกรรมของครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนา

ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยมีการสังเกตการจัดกิจกรรมของครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา จากการศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จาก 5 ภูมิภาค จำนวน 5 สถานศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการสังเกตการจัดกิจกรรมของครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา จากการศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา จาก 5 ภูมิภาค จำนวน 5 สถานศึกษา

2.2 ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอน จากสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา จาก 5 ภูมิภาค จำนวน 5 สถานศึกษา ประกอบด้วย ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน สถานศึกษาละ 6 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การเลือกครูผู้สอนต้องเป็นครูต้นแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณิยมหลักในแต่ละระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 (รายชื่อสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จาก 5 ภูมิภาค 5 สถานศึกษา อยู่ในภาคผนวก ก หน้า 605)

2.3 ขอบเขตระยะเวลา

ระหว่างวันที่ 20 เดือนมกราคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 27 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2561

3. การสัมภาษณ์ระดับลึกผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อทราบแนวทางการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ระดับลึกผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อทราบแนวทางการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการสัมภาษณ์ระดับลึกผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และการพัฒนาคุณิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา จากการศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จาก 5 ภูมิภาค จำนวน 5 สถานศึกษา

3.2 ขอบเขตผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จากการศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และการพัฒนาคุณิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา จาก 5 ภูมิภาค จำนวน 5

สถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวนสถานศึกษาละ 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญ อยู่ในภาคผนวก ก หน้า 685)

3.3 ขอบเขตระยะเวลา

ระหว่างวันที่ 20 เดือนมกราคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 27 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2561

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

การศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา เป็นขั้นตอนการยกย่องและตรวจสอบคุณภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา เพื่อให้ได้ร่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยแบ่งเป็น 5 กิจกรรม คือ 1) สังเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา 2) ยกย่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา 3) สนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา 4) ตรวจสอบคุณภาพร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา และ 5) ทดลองใช้ (Try Out) ร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

สังเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยนำมา

สังเคราะห์ได้กรอบต้นแบบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และกรอบต้นแบบของการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

2. ขอบเขตแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยกำหนดจากฐานข้อมูลของ Thai LIS (โครงการพัฒนาระบบเครือข่ายห้องสมุดอุดมศึกษาในประเทศไทย) ทุกรายการ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยกำหนดจากฐานข้อมูลของ Thai LIS (โครงการพัฒนาระบบเครือข่ายห้องสมุดอุดมศึกษาในประเทศไทย) มีเกณฑ์การเลือกเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด และงานวิจัย ดังนี้ หากเป็นแนวคิด กำหนดช่วงเวลาที่ตีพิมพ์ มีระยะเวลา 10 ปี (พ.ศ. 2551–2560) จำนวน 27 รายการ หากเป็นทฤษฎีหลัก (Grand Theory) ไม่กำหนดช่วงเวลา จำนวน 21 รายการ ส่วนงานวิจัย กำหนดช่วงเวลาที่ตีพิมพ์ มีระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2556–2560) จำนวน 36 รายการ รวมทั้งสิ้นจำนวน 84 รายการ

3. ขอบเขตระยะเวลา

ระหว่างวันที่ 1–30 เดือนเมษายน พ.ศ. 2561

ยกร่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

1. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยนำผลระดมความคิดเห็นกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ได้สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ผลการศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ได้องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และองค์ประกอบของการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา จากขั้นตอนที่ 1 มาหลอมรวมกับกรอบต้นแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และกรอบต้นแบบการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ที่ได้มาจากผลการสังเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และการพัฒนาค่านิยมหลัก

ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ได้ร่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และแนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา เพื่อให้ร่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงจัดทำเป็นร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

2. ขอบเขตระยะเวลา

ระหว่างวันที่ 1-30 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2561

สนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยนำร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มาให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 ร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น มีองค์ประกอบครบถ้วน ถูกต้องหรือไม่อย่างไร ประเด็นที่ 2 ร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีองค์ประกอบ ครบถ้วน ถูกต้องหรือไม่อย่างไร และประเด็นที่ 3 ร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด

2. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีคุณสมบัติ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารจัดการศึกษา จำนวน 2 คน 2) ครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 1 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 1 คน 3) ศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาผู้เรียน อย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน 4) ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ที่มี

ประสบการณ์ในการพัฒนาผู้เรียน อย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน 5) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่มีผลการประเมินมาตรฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระดับดีเด่น จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิสทนากลุ่ม (Focus Group) อยู่ในภาคผนวก ก หน้า 688)

3. ขอบเขตระยะเวลา

วันที่ 28 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2561

ตรวจสอบคุณภาพร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยได้นำร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ไปตรวจสอบคุณภาพร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) ตรวจสอบความถูกต้องของร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา และ 2) ตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ในทางปฏิบัติ และประโยชน์ของร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยนำร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินความถูกต้องของร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการตรวจสอบความถูกต้องของร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา 3 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านการใช้ภาษาและรูปรายการ 3) ด้านการนำไปใช้และประโยชน์ และ 4) ด้านแนวทางการพัฒนาค่านิยมหลัก

1.2 ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การเลือกผู้เชี่ยวชาญ ต้องมีคุณสมบัติ คือ 1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกขึ้นไปหรือวิชาเอกที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหรือการพัฒนาหลักสูตรและการสอน และ 2) มีประสบการณ์ในการบริหารหรือการพัฒนาหลักสูตรและการสอนหรือวิชาเอกที่เกี่ยวข้องกับการหลักสูตรและการสอน อย่างน้อย 10 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของร่างคู่มือฯ อยู่ในภาคผนวก ก หน้า 689)

1.3 ขอบเขตระยะเวลา

ระหว่างวันที่ 1-10 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2561

2. ตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และประโยชน์ของร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยนำร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 30 คน ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และประโยชน์ของร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และประโยชน์ของร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีคุณสมบัติ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา 10 สถานศึกษา ๆ ละ 1 คน รวม 10 คน มีคุณสมบัติ คือ ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ หรือมีความรู้ความสามารถในสาขาหรือวิชาเอกที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา เหตุผลที่กำหนดสาขาหรือวิชาเอกของผู้ทรงคุณวุฒิ เนื่องจากผู้วิจัยศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร

จัดการศึกษา และการวัดผลและประเมินผล จึงกำหนดเกณฑ์สาขาหรือวิชาเอก ในการเลือก ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาละ 1 คน รวม 10 คน

2. ครูผู้สอน 10 สถานศึกษา ๆ ละ 2 คน แยกเป็นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 10 คน และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 10 คน รวม 20 คน มีคุณสมบัติ คือ ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ หรือวิทยฐานะเชี่ยวชาญ หรือมีความรู้ความสามารถในสาขาหรือวิชาเอกที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และการสอน และการวัดผลและประเมินผล ในสถานศึกษาที่มีการจัดกิจกรรมการพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียน สถานศึกษาละ 2 คน รวม 20 คน

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และประโยชน์ ของร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับ ประถมศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาละ 1 คน รวม 10 คน ครูผู้สอน สถานศึกษาละ 2 คน รวม 20 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ใน ทางปฏิบัติ และประโยชน์ของร่างคู่มือฯ อยู่ในภาคผนวก ก หน้า 690-691)

2.3 ขอบเขตระยะเวลา

ระหว่างวันที่ 10-30 เดือนมกราคม พ.ศ. 2562

ทดลองใช้ (Try Out) ร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยได้นำร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ไปทดลองใช้ (Try Out) ปีการศึกษา 2562 กับโรงเรียนอนุบาล วัดป่าเลไลยก์ ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายที่ใช้จริงในการวิจัยครั้งนี้ และมีสภาพปัญหา บริบท เช่นเดียวกับกลุ่มเป้าหมายใช้จริง มีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการนำร่างคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของ ผู้เรียนระดับประถมศึกษา ไปหาคุณภาพโดยทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนอนุบาลวัดป่าเลไลยก์

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลวัดป่าเลไลยก์ ประกอบด้วย ผู้เรียน จำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก คือ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1–3 จำนวน 216 คน ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 65 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 80 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 71 คน และกลุ่มที่สอง คือ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4–6 จำนวน 235 คน ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 79 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 67 คน และ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 89 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 451 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่มีสภาพปัญหาและบริบทใกล้เคียงกัน การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ศึกษาจากประชากรทั้งหมด

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ รางคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 4 กิจกรรม คือ การบริหาร แบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การร่วมวางแผน 2) การร่วมปฏิบัติ 3) การร่วม ติดตาม 4) การร่วมสะท้อนผล และการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) การบูรณาการเข้ากับการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) การบูรณาการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การสอดแทรกในกิจวัตรประจำวัน ของสถานศึกษา 4) การบูรณาการกับโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียน ระดับประถมศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

4. ขอบเขตระยะเวลา

ปีการศึกษา 2562 ระหว่างวันที่ 18 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2562 ถึงวันที่ 27 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2563

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผลการใช้คู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ 1) ศึกษาผลการใช้ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา 2) ศึกษาผลการเผยแพร่การใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ศึกษาผลการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยศึกษาผลการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก
ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดสวนแดง มี 2 กิจกรรมย่อย ดังนี้ 1) ศึกษาผล
การพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดสวนแดง 2) ศึกษา
ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดสวนแดง มีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาผลการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียน วัดสวนแดง มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการศึกษาผลการใช้คู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา
ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา เป็นผู้เรียนโรงเรียนวัดสวนแดง ผ่านเกณฑ์ระดับ
ดีเยี่ยม (3) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของผู้เรียนทั้งหมด ซึ่งค่านิยมหลักของผู้เรียนตามจุดเน้นที่
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสำหรับผู้เรียน มีรายละเอียดดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 3 ข้อ ได้แก่

1. ข้อ 1 มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ข้อ 3 กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
3. ข้อ 8 มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 3 ข้อ ได้แก่

1. ข้อ 2 ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
2. ข้อ 4 ใฝ่หาความรู้หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
3. ข้อ 11 มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส

มีความละเอียดถี่ถ้วนต่อบาทตามหลักของศาสนา

1.2 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้เรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนวัดสวนแดง จำนวน
2 กลุ่ม กลุ่มแรก คือ ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 240 คน ได้แก่
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 77 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 94 คน และ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 69 คน และกลุ่มที่สอง ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
จำนวน 218 คน ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน

68 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 90 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 458 คน การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

1.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ คู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 4 กิจกรรม คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การร่วมวางแผน 2) การร่วมปฏิบัติ 3) การร่วมติดตาม และ 4) การร่วมสะท้อนผล และการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) การบูรณาการเข้ากับการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) การบูรณาการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การสอดแทรกในกิจวัตรประจำวันของสถานศึกษา และ 4) การบูรณาการกับโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

1.4 ขอบเขตระยะเวลา

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการ ปีการศึกษา 2563 ระหว่างวันที่ 18 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2563 ถึงวันที่ 26 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 (เนื่องจากสถานการณ์การเกิดโรคระบาดโคโรนา 2019 ทำให้กระทรวงศึกษาธิการประกาศเปิดเรียน วันที่ 1 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเปิดเรียนของสถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ ณ วันที่ 9 เดือนเมษายน พ.ศ. 2563 ลงนามโดย นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)

2. ศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดสวนแตง

ผู้วิจัยศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดสวนแตง มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการประเมินความพึงพอใจต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหาร

จัดการ 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านงบประมาณและวัสดุในการดำเนินงาน 4) ด้านการมีส่วนร่วม 5) ด้านการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในการบริหารจัดการศึกษา และ 6) ด้านการพัฒนา
 ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยสอบถามกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหาร
 แบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

2.2 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น
 เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ได้แก่ รองผู้บริหาร
 สถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้สอนโรงเรียนวัดสวนแตง จำนวน 30 คน รวมจำนวน
 31 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกสถานศึกษา ได้แก่ ผู้นำศาสนา
 ในท้องถิ่น ได้แก่ เจ้าคณะตำบลสวนแตง จำนวน 1 รูป ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน ประธานคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชน
 ในตำบลเขตบริการของโรงเรียนวัดสวนแตง จำนวน 3 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรีตำบล
 สวนแตง จำนวน 1 คน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลศาลาขาว จำนวน 1 คน และนาย
 กองค้การบริหารส่วนตำบลดอนโพธิ์ทอง จำนวน 1 คน ผู้แทนสถานประกอบการในตำบล
 เขตบริการของโรงเรียนวัดสวนแตง จำนวน 3 คน ได้แก่ เจ้าของโรงทอตำบลสวนแตง จำนวน
 1 คน เจ้าของร้านทอตำบลศาลาขาว จำนวน 1 คน และเจ้าของโรงทอตำบลดอนโพธิ์ทอง
 จำนวน 1 คน รวมจำนวน 26 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 57 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
 (Purposive Sampling) การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด (รายชื่อ
 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียน
 ระดับประถมศึกษา อยู่ในภาคผนวก ก หน้า 692-694)

2.3 ขอบเขตระยะเวลา

ระหว่างวันที่ 27-31 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2564

ศึกษาผลการเผยแพร่การใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยศึกษาผลการเผยแพร่การใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา
ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลหนองหญ้าไซ (วัดหนองหลวง) ที่มี
สภาพปัญหาและบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนวัดสวนแตง มี 2 กิจกรรมย่อย ดังนี้ 1) ศึกษาผล
การพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลหนองหญ้าไซ
(วัดหนองหลวง) 2) ศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน
อนุบาลหนองหญ้าไซ (วัดหนองหลวง) มีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาผลการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาล หนองหญ้าไซ (วัดหนองหลวง)

1.1 ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการศึกษาผลการเผยแพร่การใช้คู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น
เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลหนองหญ้าไซ
(วัดหนองหลวง) ต้องผ่านเกณฑ์ระดับดีเยี่ยม (3) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของผู้เรียนทั้งหมด

1.2 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้เรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนอนุบาลหนองหญ้าไซ
(วัดหนองหลวง) จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มแรก คือ ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน
228 คน ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 64 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 85 คน
และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 79 คน กลุ่มที่ 2 ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
จำนวน 282 คน ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 85 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน
95 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 102 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 510 คน การวิจัยครั้งนี้
ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

1.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ คู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก
ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 4 กิจกรรม คือ การบริหาร
แบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การร่วมวางแผน 2) การร่วมปฏิบัติ 3) การร่วม
ติดตาม และ 4) การร่วมสะท้อนผล และการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา
4 กิจกรรม ได้แก่ 1) การบูรณาการเข้ากับการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

2) การบูรณาการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การสอดแทรกในกิจวัตรประจำวันของสถานศึกษา 4) การบูรณาการกับโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

1.4 ขอบเขตระยะเวลา

ปีการศึกษา 2564 ระหว่างวันที่ 17 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2564 ถึงวันที่ 29 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2565

2. ศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลหนองหญ้าไซ (วัดหนองหลวง)

ผู้วิจัยศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลหนองหญ้าไซ (วัดหนองหลวง) มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการประเมินความพึงพอใจต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านงบประมาณและวัสดุในการดำเนินงาน 4) ด้านการมีส่วนร่วม 5) ด้านการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในการบริหารจัดการศึกษา และ 6) ด้านการพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยสอบถามกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

2.2 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ได้แก่ รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้สอนโรงเรียนอนุบาลหนองหญ้าไซ (วัดหนองหลวง) จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 31 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องการจัดการศึกษานอกสถานศึกษา ได้แก่ ผู้นำศาสนาในท้องถิ่น จำนวน 1 รูป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน (ไม่นับรวมผู้บริหารสถานศึกษา และตัวแทนครูผู้สอน) คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 6 คน ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น จำนวน 3 คน และสถานประกอบการ จำนวน 3 คน รวมจำนวน 26 คน

รวมทั้งสิ้นจำนวน 57 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

2.3 ขอบเขตระยะเวลา

ระหว่างวันที่ 28–31 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2565

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน หรือประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วางแผน การดำเนินการบริหารจัดการในการทำงานแบบมีส่วนร่วม ร่วมตัดสินใจ และได้รับความพึงพอใจจากการทำงานที่มีประสิทธิภาพด้วยตนเอง

2. แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนการทำงานโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ตัวแทนจากกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้นำศาสนาในท้องถิ่น คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และสถานประกอบการ ซึ่งตัวแทนจากกลุ่มต่าง ๆ สามารถยอมรับซึ่งกันและกัน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น 4 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การร่วมวางแผน หมายถึง การร่วมพัฒนาแผนการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงสิ่งที่มีปัญหา ซึ่งเป็นแนวการปฏิบัติงานที่มีโครงสร้างและแนวทาง การวางแผนต้องมีความยืดหยุ่น และต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่อาจส่งผลกระทบต่อแผนที่กำหนดไว้

2.2 การร่วมปฏิบัติ หมายถึง การร่วมปฏิบัติตามแผน ซึ่งเป็นการดำเนินการตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้อย่างละเอียดรอบคอบ และมีการควบคุมอย่างสมบูรณ์

2.3 การร่วมติดตาม หมายถึง การร่วมติดตามผลการปฏิบัติ เป็นการบันทึกข้อมูลหลักฐาน หรือร่องรอยต่าง ๆ อย่างมีวิจารณ์ญาณเกี่ยวกับผลที่ได้จากการปฏิบัติ โดยอาจใช้วิธีการวัดแบบต่าง ๆ เข้ามาช่วย ซึ่งสารสนเทศจากการสังเกตนี้ จะนำไปสู่การสะท้อนและปรับปรุงการปฏิบัติอย่างเข้าใจและถูกต้อง

2.4 การร่วมสะท้อนผล หมายถึง การร่วมสะท้อนผลการปฏิบัติ เป็นกระบวนการทบทวนการปฏิบัติจากแบบบันทึก แบบประเมินต่าง ๆ ว่าได้ผลเป็นอย่างไร มีปัญหาหรือข้อขัดแย้งอย่างไร เพื่อเป็นพื้นฐานในการวางแผน ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาต่อไป

3. การมีส่วนร่วมของท้องถิ่น หมายถึง การรวมตัวกันของเครือข่ายหรือทรัพยากรบุคคลจากหลากหลายองค์กรในท้องถิ่นเดียวกัน มีวัตถุประสงค์เดียวกัน มีสัมพันธ์ที่ดี มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในท้องถิ่นของตนเอง มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษาในท้องถิ่นหรือในชุมชนของตนเอง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้นำศาสนาในท้องถิ่น คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และสถานประกอบการ

4. ค่านิยมหลัก หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อ ความต้องการ ความพอใจของบุคคล ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งจะมีพฤติกรรมหรือแนวทางการปฏิบัติตนทั้งด้านลบและด้านบวก อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา ค่านิยมจึงมีความสำคัญต่อการกำหนดบุคลิกภาพ หรือแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนของบุคคลในสังคม ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของสังคมของบุคคล ที่เป็นสมาชิกอยู่ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

5. ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา หมายถึง แนวความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ สิ่งที่สังคมหรือบุคคลยึดถือเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ หรืออย่างน้อยก็ชั่วระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของตนหรือของสังคม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีรูปแบบในการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

6. ผลการพัฒนาค่านิยมหลัก หมายถึง ผู้เรียนมีแนวความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ สิ่งที่สังคมหรือบุคคลยึดถือเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ หรืออย่างน้อยก็ชั่วระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของตนหรือของสังคม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีรูปแบบในการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

โรงเรียนวัดสวนแตง เป็นสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ได้กำหนดและดำเนินการปลูกฝัง และพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ข้อ 1 รักษาดี ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง ทัศนคติของบุคคลที่เห็นว่าการรักความศรัทธา หวงแหน ปกป้อง ยกย่องความเป็นชาติไทย ยึดมั่นศาสนา และจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่พึงกระทำ

ข้อ 3 กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ หมายถึง ทัศนคติของบุคคลที่เห็นชอบกับการสำนึกบุญคุณผู้ที่มีพระคุณโดยแสดงความเคารพ ปฏิบัติตามคำสั่งสอน และเอาใจใส่ตอบแทนบุพการี และครูบาอาจารย์

ข้อ 8 มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ หมายถึง ทักษะของบุคคลที่เห็นด้วยกับการยึดถือปฏิบัติตามข้อตกลง และกฎเกณฑ์ของสังคม ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา ผู้เรียนมีความเคารพ และนอบน้อมต่อผู้ใหญ่

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ข้อ 2 ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม หมายถึง ทักษะของบุคคลที่แสดงถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง ยอมเสียสละโดยไม่เสียค่าแม้แต่เป็นสิทธิของตน และสามารถควบคุมตนเองเมื่อประสบกับปัญหา และความยากลำบาก

ข้อ 4 ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม หมายถึง ทักษะของบุคคลที่แสดงถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ข้อ 11 มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา หมายถึง ทักษะของบุคคลที่เห็นว่าการปฏิบัติตนให้ร่างกายมีความแข็งแรง และจิตใจเข้มแข็ง ไม่กระทำความชั่วใด ๆ ยึดมั่นในการทำความดี ไม่หลงผิดมัวเมาในอบายมุข สิ่งเสพติดเป็นสิ่งที่ไม่พึงกระทำ

6. แนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา หมายถึง วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดสวนแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่

6.1 การบูรณาการเข้ากับการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยครูผู้สอนบูรณาการเข้ากับการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้

6.2 การบูรณาการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยครูผู้สอนบูรณาการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

6.3 การสอดแทรกในกิจวัตรประจำวันของสถานศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยครูผู้สอนบูรณาการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

6.4 การบูรณาการกับโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยครูผู้สอนมีการบูรณาการกับโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา เช่น 1) โครงการโรงเรียนคุณธรรมวิถีพุทธตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง และ 2) โครงการจัดการเรียนรู้สู่โลกกว้าง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

7. ผู้เรียนระดับประถมศึกษา หมายถึง ผู้เรียนที่เรียนอยู่ในระดับประถมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ 1) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และ 2) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

8. ความพึงพอใจต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา หมายถึง ความรู้สึกในทางบวก ความชอบ ความสบายใจ ความสุขใจต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ของกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

8.1 กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และการพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษา ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอน

8.2 กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกสถานศึกษา หมายถึง บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และการพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่อยู่นอกสถานศึกษา ได้แก่ ผู้นำศาสนาในท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และสถานประกอบการ

9. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งเป็นบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งของรัฐและเอกชนในการดำเนินงาน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ในสถานศึกษา จะมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลได้เพียงใดนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่จะผลักดันให้การขับเคลื่อนและสร้างพลังแห่งการร่วมแรงร่วมใจ

10. การเผยแพร่ หมายถึง การนำการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ไปเผยแพร่กับโรงเรียนอนุบาลหนองหญ้าไซ (วัดหนองหลวง) ที่มีสภาพปัญหา และบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนวัดสวนแตง ปีการศึกษา 2564

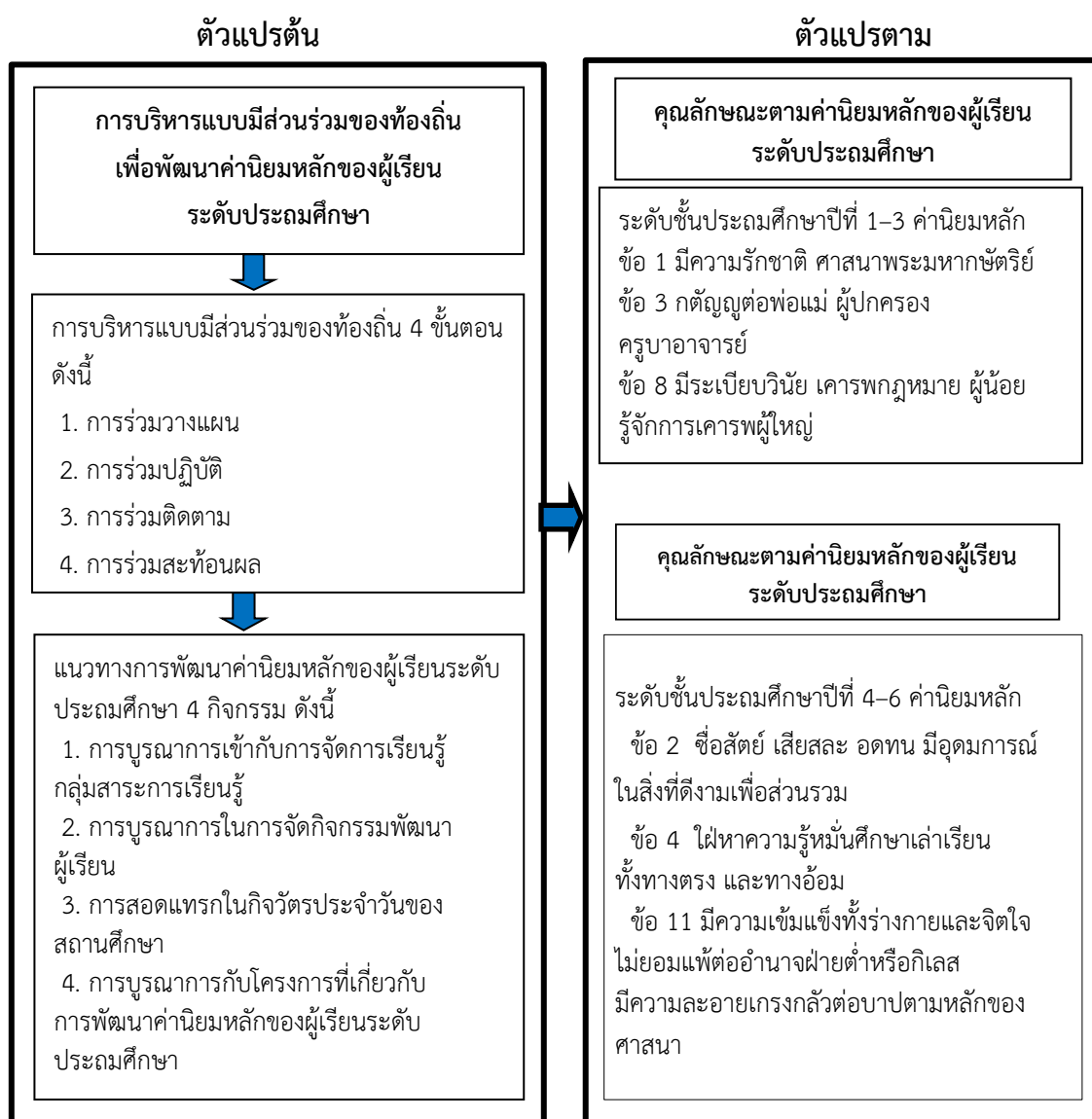
11. โครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา หมายถึง โครงการที่โรงเรียนวัดสวนแตง บรรลุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อใช้พัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา เพื่อส่งเสริมและพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา เช่น 1) โครงการโรงเรียนคุณธรรมวิถีพุทธ และ 2) โครงการจัดการเรียนรู้สู่โลกกว้างตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

12. คู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนา ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา หมายถึง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม การมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในการจัดการศึกษา 4 ขั้นตอน คือ 1) การร่วมวางแผน 2) การร่วมปฏิบัติ 3) การร่วมติดตามผล และ 4) การร่วมสะท้อนผล และมีการจัดกิจกรรมการพัฒนา

ค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) การบูรณาการเข้ากับการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) การบูรณาการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การสอดแทรกในกิจวัตรประจำวันของสถานศึกษา และ 4) การบูรณาการกับโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนไปในทางที่ดีและเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนประถมศึกษาที่ตั้งไว้อย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก
ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

หมายเหตุ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 22-24) ได้กำหนด
แนวปฏิบัติการปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการให้กับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เน้น ข้อ 1 มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ข้อ 3
ความกตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ และข้อ 8 มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย
ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เน้น ข้อ 2 ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่
ดีงามเพื่อส่วนรวม ข้อ 4 ใฝ่หาความรู้หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม และข้อ 11
มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอาย
เกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เน้น ข้อ 5 การรักษาวินัยวัฒนธรรมประเพณีไทย ข้อ 7 เข้าใจ
เรียนรู้ประชาธิปไตยที่ถูกต้อง และข้อ 9 ปฏิบัติตามพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เน้น ข้อ 6 มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ ข้อ 10 ดำรงตน
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และข้อ 12 การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม